EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.6.4.
COM(2025) 213 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Ciprus gazdaság-, szociális, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

{SWD(2025) 213 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Ciprus gazdaság-, szociális, foglalkoztatás-, strukturális és költségvetési politikájáról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a gazdaságpolitikák hatékony összehangolásáról és a többoldalú költségvetési felügyeletről, valamint az 1466/97/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2024. április 29-i (EU) 2024/1263 európai parlamenti és tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 3. cikke (3) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

Általános szempontok

(1) A 2024. április 30-án hatályba lépett (EU) 2024/1263 rendelet rögzíti, hogy a gazdasági kormányzási keret célkitűzése a rendezett és fenntartható államháztartás, a fenntartható és inkluzív növekedés, a reziliencia reformok és beruházások révén történő előmozdítása, valamint a túlzott költségvetési hiányok kialakulásának megelőzése. A rendelet értelmében a Tanács és a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló szerződésben meghatározott célkitűzésekkel és követelményekkel összhangban többoldalú felügyeletet végez az európai szemeszter keretében. Az

[1] HL L, 2024/1263, 2024.4.30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.

európai szemeszter mindenekelőtt az országspecifikus ajánlások megfogalmazását és végrehajtásának felügyeletét foglalja magában. A rendelet továbbá előmozdítja a költségvetési politikával kapcsolatos nemzeti felelősségvállalást, fokozott hangsúlyt helyez a középtávra, emellett hatékonyabb és következetesebb végrehajtást irányoz elő. Minden tagállamnak be kell nyújtania a Tanács és a Bizottság számára egy nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervet, amely a nemzeti jogalkotási ciklus hosszától függően egy négy- vagy ötéves időszak költségvetési, reform- és beruházási kötelezettségvállalásait tartalmazza. A tervben foglalt nettó kiadási[3] pályának meg kell felelnie a rendelet követelményeinek, többek között arra vonatkozóan, hogy az államadósságot a kiigazítási időszak végére megalapozottan csökkenő pályára kell állítani, vagy ilyen pályán kell tartani, vagy annak a bruttó hazai termék (GDP) 60 %-a alatti prudens szinten kell maradnia, továbbá az államháztartási hiányt középtávon a Szerződés által a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaérték alá kell csökkenteni, illetve az alatt kell tartani. Amennyiben egy tagállam elkötelezi magát a rendeletben meghatározott kritériumoknak megfelelő releváns reformok és beruházások mellett, a kiigazítási időszak legfeljebb három évvel meghosszabbítható.

(2) Az (EU) 2021/241 európai parlamenti és tanácsi rendelet[4], amely létrehozta a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközt (a továbbiakban: RRF), 2021. február 19-én hatályba lépett. Az RRF reformok és beruházások végrehajtásához nyújt pénzügyi támogatást a tagállamoknak, az Unió által finanszírozott fiskális impulzust biztosítva. A gazdaságpolitikai koordináció európai szemeszterének prioritásaival összhangban az RRF elősegíti a gazdasági és társadalmi helyreállítást, egyúttal fenntartható reformokat és beruházásokat mozdít elő, mindenekelőtt a zöld és a digitális átállás ösztönzése, valamint a tagállamok gazdaságának reziliensebbé tétele terén. Közép- és hosszú távon szintén segít megerősíteni az államháztartás helyzetét, valamint fellendíteni a növekedést és a munkahelyteremtést, javítani az Unión belüli területi kohéziót, és támogatni a szociális jogok európai pillérének további végrehajtását.

(3) A 2023. február 27-én elfogadott (EU) 2023/435 európai parlamenti és tanácsi rendelet[5] (a továbbiakban: REPowerEU-rendelet) célja fokozatosan megszüntetni az Unió függőségét az orosz fosszilistüzelőanyag-behozataltól. Ez segít megteremteni az energiabiztonságot és diverzifikálni az Unió energiaellátását, ugyanakkor hozzájárul a megújuló energiaforrások elterjedéséhez, valamint az energiatárolási kapacitások és az energiahatékonyság növeléséhez. Ciprus új REPowerEU-fejezettel egészítette ki a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét olyan kulcsfontosságú reformok és

---

[3] Az (EU) 2024/1263 rendelet 2. cikkének 2. pontjában meghatározott „nettó kiadás”: i. a kamatkiadások, ii. a diszkrecionális bevételi intézkedések, iii. az uniós alapokból származó bevételek által teljes mértékben fedezett, uniós programokkal kapcsolatos kiadások, iv. az Unió által finanszírozott programok társfinanszírozásával kapcsolatos nemzeti kiadások, v. a munkanélküli ellátásokra fordított kiadások ciklikus elemei, valamint vi. az egyszeri és egyéb átmeneti intézkedések nélkül számított kormányzati kiadás.

[4] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/241 rendelete (2021. február 12.) a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz létrehozásáról (HL L 57., 2021.2.18., 17. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[5] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/435 rendelete (2023. február 27.) az (EU) 2021/241 rendeletnek a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekbe beillesztendő REPowerEU-fejezet tekintetében történő módosításáról, valamint az 1303/2013/EU rendelet, az (EU) 2021/1060 rendelet és az (EU) 2021/1755 rendelet, valamint a 2003/87/EK irányelv módosításáról (HL L 63., 2023.2.28., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

beruházások finanszírozása érdekében, amelyek segíteni fogják a REPowerEU célkitűzéseinek elérését.

(4) Ciprus 2021. május 17-én az (EU) 2021/241 rendelet 18. cikkének (1) bekezdésével összhangban benyújtotta nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervét a Bizottságnak. Az említett rendelet 19. cikkének megfelelően a Bizottság – az V. mellékletben foglalt értékelési iránymutatásokkal összhangban – értékelte a helyreállítási és rezilienciaépítési terv relevanciáját, eredményességét, hatékonyságát és következetességét. 2021. július 20-án a Tanács elfogadta a Ciprus helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló végrehajtási határozatát[6], amelyet a 18. cikk (2) bekezdése alapján 2023. december 8-án módosítottak a vissza nem térítendő pénzügyi támogatásra vonatkozó maximális pénzügyi hozzájárulás aktualizálása, valamint a REPowerEU-fejezet beillesztése céljából[7]. A részletek folyósításának feltétele, hogy a Bizottság – a 24. cikk (5) bekezdésével összhangban – határozatot fogadjon el, amely megállapítja, hogy Ciprus kielégítően teljesítette a tanácsi végrehajtási határozatban meghatározott releváns mérföldköveket és célokat. A teljesítés akkor tekinthető kielégítőnek, ha az egyes reformok vagy beruházások korábbi mérföldköveinek és céljainak elérése terén nem történt visszalépés.

(5) A Tanács 2025. január 21-én a Bizottság ajánlása alapján ajánlást[8] fogadott el, amelyben jóváhagyta Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervét. Az (EU) 2024/1263 rendelet 11. cikkével és 36. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összhangban benyújtott terv a 2025–2028-as időszakra vonatkozik, és négy évre elosztott költségvetési kiigazítást mutat be.

(6) 2024. november 26-án a Bizottság elfogadta a Ciprus 2025. évi költségvetésiterv-javaslatára vonatkozó véleményt. A Bizottság ugyanezen a napon – az 1176/2011/EU rendelet alapján – elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült 2025. évi jelentést, amelyben Ciprust azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes felülvizsgálatra van szükség. A Bizottság az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott és a 2025. évi együttes foglalkoztatási jelentésre vonatkozó javaslatot, amely elemzi a foglalkoztatási iránymutatások és a szociális jogok európai pillérében foglalt elvek végrehajtását. A Tanács 2025. május 13-án elfogadta az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló ajánlást[9] és 2025. március 10-én az együttes foglalkoztatási jelentést.

(7) A Bizottság 2025. január 29-én közzétette a versenyképességi iránytűt, azaz az EU globális versenyképességének fellendítését célzó, a következő öt évre szóló stratégiai keretet. A versenyképességi iránytű meghatározza a fenntartható gazdasági növekedés három transzformatív tényezőjét: i. innováció; ii. dekarbonizáció és versenyképesség; és iii. biztonság. Az innovációs szakadék megszüntetése érdekében az EU az ipari innováció ösztönzésére, az induló innovatív vállalkozások növekedésének

---

6 A Tanács végrehajtási határozata (2021. július 20.) Ciprus helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról (10686/2021).

7 A Tanács végrehajtási határozata (2023. december 8.) a Ciprus helyreállítási és rezilienciaépítési terve értékelésének jóváhagyásáról szóló, 2021. július 20-i végrehajtási határozat módosításáról (15571/2024).

8 A Tanács ajánlása (2025. január 21.) Ciprus nemzeti középtávú költségvetési-strukturális tervének jóváhagyásáról (HL C/2025/639, 2025.2.10.).

9 A Tanács ajánlása (2025. május 13.) az euroövezet gazdaságpolitikájáról (HL C, C/2025/2782, 2025.5.13., ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).)

támogatására – például az induló és növekvő innovatív vállalkozásokra vonatkozó uniós stratégiához hasonló kezdeményezések révén –, valamint a mesterséges intelligenciához és a kvantumszámításhoz hasonló fejlett technológiák alkalmazásának előmozdítására törekszik. A zöldebb gazdaság érdekében a Bizottság felvázolta a megfizethető energiára vonatkozó átfogó cselekvési tervet és a tisztaipar-megállapodást, amelyek biztosítják, hogy a tiszta energiára való átállás költséghatékony és a versenyképességet elősegítő maradjon, különösen az energiaigényes ágazatokban, és ösztönözze a növekedést. A túlzott függőségek csökkentése és a biztonság növelése érdekében az Unió eltökélt szándéka, hogy megerősítse a globális kereskedelmi partnerségeket, diverzifikálja az ellátási láncokat, és biztosítsa a kritikus fontosságú nyersanyagokhoz és a tiszta energiaforrásokhoz való hozzáférést. E prioritások megvalósítását olyan horizontális támogató eszközök segítik, mint például a szabályozás egyszerűsítése, az egységes piac elmélyítése, a versenyképesség finanszírozása, a megtakarítási és beruházási unió, a készségek és a minőségi munkahelyek előmozdítása, valamint az uniós szakpolitikák jobb összehangolása. A versenyképességi iránytű igazodik az európai szemeszterhez, biztosítva, hogy a tagállamok gazdaságpolitikája összhangban álljon a Bizottság stratégiai céljaival, így egységes megközelítésbe helyezve a gazdasági kormányzást, amely Unió-szerte előmozdítja a fenntartható növekedést, az innovációt és a rezilienciát.

(8) 2025-ben a gazdaságpolitikai koordináció európai szemesztere továbbra is az RRF végrehajtásával párhuzamosan valósul meg. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervek teljes körű végrehajtása továbbra is elengedhetetlen az európai szemeszter szerinti szakpolitikai prioritások teljesítéséhez, mivel a tervek segítenek hatékonyan kezelni az elmúlt években kiadott releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások összességét vagy jelentős részét. Az országspecifikus ajánlások ugyanúgy relevánsak maradnak az (EU) 2021/241 rendelet 21. cikkével összhangban módosított helyreállítási és rezilienciaépítési tervek értékelésének tekintetében is.

(9) A 2019–2024-es országspecifikus ajánlásokban azonosított releváns kihívásokat is figyelembe véve a 2025. évi országspecifikus ajánlások azokkal a legfontosabb gazdaságpolitikai kihívásokkal foglalkoznak, amelyeket a helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben foglalt intézkedések nem kezelnek kielégítően.

(10) A Bizottság 2025. június 4-én közzétette a Ciprusra vonatkozó 2025. évi országjelentést. Ebben értékelte a releváns országspecifikus ajánlások végrehajtása terén Ciprus által elért eredményeket, és számba vette a helyreállítási és rezilienciaépítési terv Ciprus általi végrehajtását. Ezen elemzés alapján a Bizottság az országjelentésben azonosította a Ciprus előtt álló legsürgetőbb kihívásokat. Emellett a jelentésben a Bizottság értékelte a Ciprus által a szociális jogok európai pillérének végrehajtása, valamint a foglalkoztatásra, a készségekre és a szegénység csökkentésére vonatkozó kiemelt uniós célok elérése, továbbá az Egyesült Nemzetek Szervezete fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása terén elért eredményeket is.

(11) A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke alapján Ciprus vonatkozásában részletes felülvizsgálatot végzett. A Bizottság 2025. május 13-án közzétette az említett rendelet alkalmazásával összefüggésben Ciprus makrogazdasági sebezhetőségeire vonatkozóan végzett értékelésének főbb megállapításait[10]. A Bizottság 2025. június 4-

[10] SWD(2025) 68 final.

én megállapította, hogy Ciprus esetében már nem áll fenn makrogazdasági egyensúlyhiány. Különösen a külső és a magánszektor adósságával kapcsolatos sebezhetőségek csökkennek, részben az erőteljes gazdasági növekedésnek köszönhetően, és az államadósság csökkentését a folyamatos költségvetési többlet is támogatja; a folyófizetésimérleg-hiány továbbra is jelentős. Ciprus jelentős előrelépést tett a sebezhetőségét kezelő intézkedések végrehajtása terén. A háztartások és a nem pénzügyi vállalatok adóssága a GDP arányában csökkent, elsősorban a magas nominális GDP-növekedésből eredő erős nevezőhatásoknak köszönhetően. A vállalati adósságok nagy része olyan különleges célú gazdasági egységekhez tartozik, amelyek hitelezői Cipruson kívül találhatók, és amelyek korlátozott kockázatot jelentenek a gazdaságra nézve. Emellett a bankok által tartott nemteljesítő hitelek állománya nagymértékben csökkent az értékesítések, leírások és visszafizetések következtében. A hitelfelvásárló társaságok nemteljesítő hitelei is csökkennek, ami az eladósodottság további csökkentéséhez vezet. Az államadósság gyors ütemben csökken, és Ciprus az előrejelzések szerint költségvetési többletet tart fenn. A 2024-es csökkenés ellenére a folyófizetésimérleg-hiány továbbra is magas marad, és várhatóan csak kis mértékben javul; a negatív nettó nemzetközi befektetési pozíció mérhető marad, de a belföldi gazdasággal jelentős közvetlen kapcsolatokat nem mutató különleges célú gazdasági egységek jelenléte miatt jelentősen emelkedett. Ciprus politikai előrelépést tesz a sebezhetőségeinek kezelése érdekében. Különösen a 2024-ben teljeskörűen működőképessé vált kényszerértékesítési keret, és a nemteljesítő hitelek rendezését megkönnyítő jogszabályok várhatóan enyhítik a háztartások eladósodottságát és növelik megtakarításaikat.

Az elért eredményekről szóló éves jelentés értékelése

(12) A Tanács 2025. január 21-én Ciprus esetében a nettó kiadások maximális növekedési rátájára vonatkozóan a következő ajánlást tette: 2025-ben 6,0 %, 2026-ban 5,0 %, 2027-ben 5,4 % és 2028-ban 4,3 %, ami a 2023-as referenciaévhez viszonyítva a következő kumulatív maximális növekedési rátáknak felel meg: 2025-ben 8,9 %, 2026-ban 14,3 %, 2027-ben 20,5 % és 2028-ban 25,7 %. Ciprus 2025. április 30-án benyújtotta az elért eredményekről szóló éves jelentését[11] a nettó kiadások ajánlott maximális növekedési rátáinak betartásáról, valamint az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiban meghatározott főbb kihívásokra válaszul végrehajtott reformokról és beruházásokról. Ciprusnak az elért eredményekről szóló éves jelentésébe a helyreállítási és rezilienciaépítési terv megvalósítása terén tett előrehaladásról – az (EU) 2021/241 rendelet 27. cikkével összhangban – készített féléves jelentések is beépülnek.

(13) Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja és annak következményei egzisztenciális kihívást jelentenek az Európai Unió számára. A védelmi kiadások gyors és jelentős növelésére irányuló uniós erőfeszítések támogatása érdekében a Bizottság a Stabilitási és Növekedési Paktum nemzeti mentesítési rendelkezésének összehangolt aktiválását ajánlotta, és ezt a javaslatot az Európai Tanács a 2025. március 6-i ülésén üdvözölte.

[11] Az elért eredményekről szóló 2025. évi jelentések a következő internetcímen érhetők el: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

(14) Az Eurostat által hitelesített adatok[12] alapján Ciprus GDP-arányos költségvetési hiánya a 2023. évi 1,7 %-ról 2024-ben 4,3 %-ra nőtt, míg a GDP-arányos államadósság a 2023. év végi 73,6 %-ról 2024 végére 65,0 %-ra mérséklődött. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2024 vonatkozásában a nettó kiadások 2,9 %-os növekedésének felelnek meg. Az elért eredményekről szóló éves jelentésben Ciprus a nettó kiadások 2024. évi növekedését 3,2 %-ra becsüli. A Bizottság becslése szerint tehát a nettó kiadások növekedése alacsonyabb volt az elért eredményekről szóló éves jelentésben foglaltaknál. A Bizottság számításai és a nemzeti hatóságok becslései közötti különbség az alacsonyabb összkiadásokból és az uniós programok nemzeti társfinanszírozásának magasabb levonásaiból adódik, ami tükrözi a rendelkezésre álló frissebb adatokat[13]. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal[14] 2024-ben restriktív volt, a GDP 1,9 %-ának megfelelő mértékben.

(15) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint a Ciprus költségvetési előrejelzéseit alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv 2025-ben és 2026-ban is 3,1 %-os reál-GDP-növekedéssel számol, míg a HICP-infláció 2025-ben 1,9 %, 2026-ban pedig 2,1 % lesz. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a reál-GDP 2025-ben 3,0 %-kal, 2026-ban pedig 2,5 %-kal nő, a HICP-infláció pedig 2025-ben és 2026-ban is 2,0 % lesz.

(16) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint az államháztartás többlete 2025-ben várhatóan a GDP 3,5 %-ára, míg a GDP-arányos államadósság 2025 végére 57,4 %-ra csökken. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2025-ben 6,8 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2025-re a GDP 3,5 %-ának megfelelő költségvetési hiánnyal számol. A Bizottság számításai szerint ezek a fejlemények 2025 vonatkozásában a nettó kiadások 7,3 %-os növekedésének felelnek meg. A nettó kiadások növekedésére vonatkozó, az elért eredményekről szóló éves jelentésben szereplőnél magasabb előrejelzések annak köszönhetőek, hogy a Bizottság 2025-re a nettó kiadások növekedésének kissé erőteljesebb növekedésével számol, bár alacsonyabb bázisról kiindulva. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2025-ben expanzív lesz, a GDP 1,1 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság 2025 végére várhatóan 58,0 %-ra csökken. A GDP-arányos államadósság-ráta 2025-ben bekövetkező csökkenése elsősorban a magas kormányzati többletet és a szilárd gazdasági növekedést tükrözi.

(17) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből származó vissza nem térítendő támogatásokból finanszírozott államháztartási kiadások nagysága 2025-ben a GDP 1,1 %-a lesz, szemben a 2024. évi

---

12 Eurostat – Euromutatók, 2025.4.22.

13 A Bizottság 2024-re vonatkozó adatai a 2025. áprilisi költségvetési adatbejelentéssel összhangban lévő eredményadatokon alapulnak, míg a nemzeti hatóságok korábbi adatokra támaszkodnak.

14 A költségvetési irányvonal az államháztartás mögöttes költségvetési pozíciójában bekövetkezett éves változás mérőszáma, amely a nemzeti és az uniós finanszírozású költségvetési intézkedések összesített hatásából eredő gazdasági impulzust tükrözi. A költségvetési irányvonal i. a középtávú potenciális növekedés és ii. a diszkrecionális bevételi intézkedéseket nem tartalmazó elsődleges kiadások változása közötti különbözetként mérhető, de az elsődleges kiadások tartalmazzák a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszközből és más uniós alapokból nyújtott vissza nem térítendő támogatások (grants) által finanszírozott kiadásokat.

0,4 %-kal. A Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz vissza nem térítendő támogatásaival finanszírozott kiadások magas színvonalú beruházásokat és termelékenységnövelő reformokat tesznek lehetővé anélkül, hogy közvetlen hatást gyakorolnának Ciprus államháztartási egyenlegére vagy államadósságára.

(18) Ciprus védelmi kiadásai 2021-ben a GDP 1,7 %-át, 2022-ben a GDP 1,5 %-át, 2023-ban pedig a GDP 1,9 %-át tették ki[15]. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint a védelmi kiadások 2024-ben és 2025-ben egyaránt a GDP 1,4 %-át teszik ki. Ez 2021-hez képest GDP-arányosan 0,3 százalékpontos növekedésnek felel meg.

(19) A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése szerint Cipruson a nettó kiadások 2025-ben várhatóan 7,3 %-kal, 2024-ben és 2025-ben pedig összesen 10,4 %-kal nőnek. A Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése alapján Ciprus nettó kiadásainak növekedése 2025-ben várhatóan meghaladja az ajánlott maximális növekedési ütemet, ami éves szinten a GDP 0,5 %-ának megfelelő eltérést[16] jelent. Ha a 2024-es és 2025-ös évet együttesen vesszük figyelembe, a nettó kiadások kumulatív növekedési üteme az előrejelzések szerint szintén meghaladja az ajánlott maximális növekedési ütemet, ami a GDP 0,5 %-ának megfelelő eltérést jelent. Az előre jelzett eltérés meghaladja a GDP 0,3 %-ának megfelelő éves eltérési küszöbértéket, de nem haladja meg a GDP 0,6 %-ának megfelelő kumulatív eltérési küszöbértéket. Összességében ez azt jelenti, hogy fennáll a nettó kiadások ajánlott maximális növekedésétől való eltérés kockázata, amikor a 2025-ös tényadatok jövő tavasszal rendelkezésre állnak.

(20) Az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint az államháztartási hiány 2026-ban várhatóan a GDP 3,7 %-ára nő, míg a GDP-arányos államadósság 2026 végére 52,6 %-ra csökken. 2026 után – az elért eredményekről szóló éves jelentés szerint – az államháztartási többlet várhatóan 2027-ben és 2028-ban is a GDP 3,7 %-át teszi ki. Másrészről az előrejelzések szerint 2026 után a GDP-arányos államadósság-ráta 2027-re a GDP 48,4 %-ára, 2028-ban pedig 43,3 %-ára csökken. Az előrejelzés zárónapján ismert gazdaságpolitikai intézkedések alapján a Bizottság 2025. tavaszi előrejelzése 2026-ban a GDP 3,4 %-ának megfelelő államháztartási többletet valószínűsít. Ezek a fejlemények azt jelentik, hogy a nettó kiadások 2026-ban 5,4 %-kal nőnek. A Bizottság becslései alapján a nemzeti és az uniós finanszírozású kiadásokat egyaránt magában foglaló költségvetési irányvonal 2026-ban restriktív lesz, a GDP 0,6 %-ának megfelelő mértékben. A GDP-arányos államadósság a Bizottság szerint 2026 végére várhatóan 51,9 %-ra csökken. A GDP-arányos államadósság-ráta 2026-ban bekövetkező csökkenése elsősorban a magas kormányzati többletet és a szilárd gazdasági növekedést tükrözi.

A legjelentősebb szakpolitikai kihívások

(21) Az (EU) 2021/241 rendelet 19. cikke (3) bekezdésének b) pontjával és V. mellékletének 2.2. kritériumával összhangban a helyreállítási és rezilienciaépítési terv 2026-ig végrehajtandó, egymást kölcsönösen erősítő reformok és beruházások széles körét tartalmazza. Ezek várhatóan segítenek kezelni a releváns országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívások mindegyikét vagy jelentős részét. A REPowerEU-fejezetet is tartalmazó helyreállítási és rezilienciaépítési terv e szoros időkereten belüli

[15] Eurostat, Kormányzati kiadások a kormányzati funkciók osztályozása (COFOG) szerint.

[16] 2026-tól ezek az összegek az (EU) 2024/1263 rendelet 22. cikkében létrehozott kontrollszámlán jelennek meg.

eredményes végrehajtása kulcsfontosságú ahhoz, hogy a zöld és a digitális átállás nyomán – a társadalmi méltányosság megőrzése mellett – javuljon Ciprus hosszú távú versenyképessége. A helyreállítási és rezilienciaépítési tervben foglalt kötelezettségvállalások 2026 augusztusáig történő teljesítése szempontjából meghatározó jelentőséggel bír, hogy Ciprus – a vonatkozó kihívások kezelésével – felgyorsítsa a reformok és beruházások végrehajtását. Ciprusnak növelnie kell közigazgatási kapacitását a helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtásának hatékony felügyelete, a beruházások végrehajtásának felgyorsítása és a kulcsfontosságú reformok végrehajtása terén elért eredmények fenntartása érdekében. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv sikeres végrehajtásához alapvető fontosságú a helyi és regionális hatóságok, a szociális partnerek, a civil társadalom szereplői és más releváns érdekelt felek szisztematikus bevonása a széles körű felelősségvállalás biztosítása érdekében.

(22) Cipruson felgyorsult az Európai Regionális Fejlesztési Alapból (ERFA), az Igazságos Átmenet Alapból (IÁA), az Európai Szociális Alap Pluszból (ESZA+) és a Kohéziós Alapból (KA) nyújtott támogatásokból finanszírozott kohéziós politikai program végrehajtása. Továbbra is törekedni kell a program gyors végrehajtására, ugyanakkor ügyelni kell a gyakorlati hatása maximalizálására is. Ciprus a kohéziós politikai programjai keretében már jelenleg is tesz lépéseket a versenyképesség javítása és a növekedés fellendítése érdekében. Ugyanakkor Ciprusnak továbbra is kihívásokkal kell szembenéznie, például a hőmérséklet- emelkedéssel és az aszály kockázatával – amelyek fokozott terhet rónak a vízellátásra és a kritikus infrastruktúrára –, valamint a munkaerőhiánnyal és a strukturális munkaerőhiánnyal. Az (EU) 2021/1060 rendelet 18. cikkével összhangban Ciprusnak a kohéziós politikai alapok félidős felülvizsgálatának részeként felül kell vizsgálnia a programját, figyelembe véve többek között a 2024. évi országspecifikus ajánlásokban azonosított kihívásokat. A Bizottság 2025. április 1-jén elfogadott javaslata[17] értelmében 2025. március 31. utánra tolódott az a határidő, amelyen belül a félidős felülvizsgálat eredményeinek értékelését be kell nyújtani. A javaslat emellett rugalmassági mechanizmusokat biztosít a programok végrehajtásának felgyorsításához, valamint ösztönzőket ad a tagállamoknak ahhoz, hogy kohéziós politikai forrásokat különítsenek el öt, uniós szinten kiemelt stratégiai területre, nevezetesen a stratégiai technológiai versenyképességre, a védelemre, a lakhatásra, a vízgazdálkodás rezilienciájára és az energetikai átállásra.

(23) A Stratégiai Technológiák Európai Platformja (STEP) lehetőséget kínál az egyik legfontosabb uniós stratégiai prioritásba történő beruházásra, és ezáltal az EU versenyképességének fokozására. A STEP végrehajtása 11 meglévő uniós alap keretében valósul meg. A tagállamok az InvestEU programhoz is hozzájárulhatnak a kiemelt területeken megvalósuló beruházások támogatása céljából. Ciprus élhetne az ezen kezdeményezések nyújtotta lehetőségekkel a kritikus technológiák – többek között a tiszta és erőforrás-hatékony technológiák – fejlesztésének vagy gyártásának támogatására.

(24) A helyreállítási és rezilienciaépítési terv és más uniós alapok által kezelt gazdasági és társadalmi kihívásokon túl Ciprus számos további kihívással szembesül a kutatás és

[17] Javaslat – Az EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE az (EU) 2021/1058 és az (EU) 2021/1056 rendeletnek a félidős felülvizsgálat keretében egyes stratégiai kihívások kezelésére irányuló egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról, COM(2025) 123 final.

innováció, a finanszírozáshoz való hozzáférés, az üzleti környezet, az energetikai átállás, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a strukturális munkaerőhiány és a munkaerőhiány terén.

(25) Cipruson az állami és magán K+F-beruházások továbbra is a legalacsonyabbak között vannak az EU-ban: 2023-ban az állami K+F-intenzitás a GDP 0,29 %-án stagnált (az uniós átlag: 0,72 %), az üzleti K+F pedig 0,28 %-ra esett vissza, ami ötöde az uniós átlagnak. Ez olyan strukturális tényezőkből ered, mint a szolgáltatásalapú gazdaság, a korlátozott számú nagyvállalat, az alulfejlett magántőkepiac és az ösztönzőkre szánt alacsony költségvetés. Az alacsony finanszírozás ellenére Ciprus jelentős tudományos eredményekkel rendelkezik, de a kereskedelmi hasznosítás gyenge: 2022-ben a GDP 1 milliárd EUR-jára vetítve mindössze 0,7 szabadalmi bejelentés érkezett (az uniós átlag: 3,2). Az innovációs ökoszisztéma széttagolt, az egyetemek, az induló innovatív vállalkozások, a kormányzat és a pénzügyi ágazat közötti kapcsolatok gyengék. A természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területén végzettek száma csökken, a kutatósűrűség pedig továbbra is alacsony. A jelenlegi kutatási és innovációs stratégia nem tartalmaz célokat és mutatókat, nyomonkövetési és értékelési mechanizmust, hatásvizsgálatokat és hosszú távú finanszírozást, továbbá javítani kell a kereskedelmi forgalomba hozatalra és a magas rizikófaktorú kockázati tőkére vonatkozó jogi keretet.

(26) A jól működő és diverzifikált pénzügyi rendszer elengedhetetlen a beruházások, az innováció és a gazdasági reziliencia fellendítéséhez. Cipruson továbbra is korlátozott az alternatív megtakarítási és befektetési eszközökhöz való hozzáférés, és a tőkepiacok nem eléggé fejlettek. A bankszektor stabil, de a nem banki finanszírozás továbbra is kihasználatlan, és a háztartások továbbra is a hagyományos bankbetétekre támaszkodnak, ami akadályozza a tőkének a produktívabb beruházásokba való áramlását. A pénzügyi jártasság szintje az uniós átlaghoz képest még mindig alacsony, ami korlátozza a háztartások diverzifikált befektetési stratégiák alkalmazására való képességét és motivációját. Emellett az intézményi befektetők és a kockázati tőke korlátozott jelenléte akadályozza az innovatív vállalkozások és az induló innovatív vállalkozások rendelkezésére álló finanszírozási lehetőségeket.

(27) A versenyképességi iránytűben meghatározottak szerint valamennyi uniós, nemzeti és helyi intézménynek komoly erőfeszítéseket kell tennie a szabályok egyszerűsítése és az adminisztratív eljárások felgyorsítása érdekében. A Bizottság ambiciózus célokat tűzött ki e tekintetben: átfogóan legalább 25 %-kal, a kkv-k esetében pedig legalább 35 %-kal kívánja csökkenteni az adminisztratív terheket. A Bizottság továbbá új eszközöket hozott létre e célok elérése érdekében, ideértve a meglévő uniós jogszabályok szisztematikus stressztesztjét és az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd javítását. E törekvés jegyében Ciprusnak is lépéseket kell tennie. A vállalkozások 68 %-a úgy véli, hogy az adminisztratív eljárások összetettsége problémát jelent ciprusi üzleti tevékenységük szempontjából[18]. A vállalkozásbarát szabályozási környezet elengedhetetlen a beruházások, az innováció és a vállalkozói szellem fellendítéséhez. Ciprus előrelépést tett üzleti környezetének javítása terén, beleértve a vállalkozások bejegyzésének egyszerűsítését célzó reformokat és a késedelmes fizetések csökkenését a vállalkozások közötti, illetve a kormányzat és a vállalkozások közötti tranzakciókban. Ugyanakkor továbbra is jelentősek a szabályozási és az

[18] „Businesses" attitudes towards corruption in the EU" [A vállalkozások korrupcióhoz való hozzáállása az EU-ban], Eurobarométer gyorsjelentés (2024. április).

adminisztratív akadályok. A bonyolult engedélyezési eljárások, a kis- és középvállalkozások magas adóügyi megfelelési költségei, valamint a kiskereskedelem és a szabadfoglalkozású tevékenységek terén a verseny előtt álló akadályok továbbra is visszafogják az üzleti dinamizmust.

(28) Az állami tulajdonú vállalatok irányítása továbbra sem felel meg a nemzetközi normáknak, és hiányosságok tapasztalhatók olyan területeken, mint a tulajdonosi politikák és a pénzügyi átláthatóság. Ciprus nemrégiben tanácsadó testületet hozott létre az állami tulajdonú vállalatok igazgatótanácsi tagjainak jelölésére, és intézkedéseket fogadott el a pénzügyi felügyelet javítása érdekében. Mindazonáltal a kötelező jelentéstételi kötelezettségek és a közintézmények átfogó jegyzékének hiánya akadályozza a hatékony ellenőrzést. Ez az irányítással, az elszámoltathatósággal, valamint a szolgáltatások minőségével és árképzésével kapcsolatban is aggodalomra ad okot a túlnyomórészt állami vállalatok által ellenőrzött ágazatokban, például a villamosenergia-ágazatban. E kihívások kezelése érdekében elengedhetetlen a közigazgatási intézmények rendszeresen frissített jegyzékének létrehozása és az összes érdekelt fél bevonásával történő, összehangolt reformmegközelítés elfogadása. Ennek magában kell foglalnia az állami tulajdonú vállalatok egyértelmű tulajdonosi politikájának kidolgozását, amely meghatározza az állami tulajdonú vállalatokat felügyelő intézmények szerepét, felelősségi körét és elszámoltathatóságát.

(29) Ciprus folytatta az energetikai átállás előmozdítását, különösen megújulóenergia-termelésének növelésével. A kőolaj és a kőolajtermékek azonban továbbra is az energiafogyasztás jelentős részét teszik ki, és az országnak valamennyi ágazatban tovább kell gyorsítania a fosszilis tüzelőanyagok fokozatos kivezetését. A fosszilis tüzelőanyagok folyamatos használata jelentős kihívást jelent az üvegházhatású gázok összkibocsátásának csökkentése és Ciprusnak a közös kötelezettségvállalási rendelet szerinti, 2030-ra kitűzött céljainak teljesítése szempontjából. Továbbra is fennáll az energetikai elszigeteltség, amelyet a Nagy-tengeri összekötő vezeték késedelmet szenvedő projektjének felgyorsításával kell megszüntetni. Ki kell bővíteni és korszerűsíteni kell Ciprus villamosenergia-rendszerét és -hálózatát, és különösen a megújuló energia tárolására szolgáló rendszereket. A megújulóenergiatároló-rendszerek fejlesztése elengedhetetlen az átviteli hálózat megújulóenergia-kapacitásának növeléséhez és az energiakorlátozások csökkentéséhez. A fenntartható és megfizethető közlekedés továbbra is prioritást élvez, mivel Ciprus közlekedési ágazatának növekvő energiafelhasználással, a közúti áruszállításra való teljes ráutaltsággal, valamint a járműpark villamosítását célzó korlátozott ösztönzőkkel és infrastruktúrával kell szembenéznie. Az ország energiaimporttól való nagy fokú függősége súlyosbítja a külső szektor sebezhetőségét. A megújuló energiaforrásoknak az energiaszerkezetbe való mélyebb integrálása erősítené a gazdaság külső energiasokkokkal szembeni rezilienciáját, és vonzóbbá tenné az országot a külföldi termelőberuházások számára. Ciprusnak fokoznia kell erőfeszítéseit annak érdekében, hogy magánfinanszírozást mozgósítson az energiahatékonyság javítása és a felújítások céljára – különösen a legrosszabb teljesítményű épületek esetében, amelyek miatt a kiszolgáltatott fogyasztók ki vannak téve az energiaszegénységnek –, többek között azáltal, hogy ösztönzi pénzintézeteit az európai energiahatékonyság-finanszírozási koalícióban való részvételre.

(30) Az energiaszegénység és a megfizethető villamos energia sürgető probléma Cipruson, annak ellenére, hogy célzott támogatási intézkedéseket hajtottak végre. Ciprus azon országok közé tartozik, ahol a háztartási villamosenergia-árak a legmagasabbak az EU-ban, ami különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztókat helyezi jelentős

pénzügyi nyomás alá. Továbbra is széles körben elterjedtek mind a közüzemi számlákkal kapcsolatos hátralékok, mind az olyan strukturális problémák, mint a szivárgás és a nedvesség. A magas hűtési költségek szintén komoly terhet rónak a háztartásokra.

(31) Ciprus jelentős környezetvédelmi kihívásokkal néz szembe, különösen a vízhiány és a hulladékgazdálkodás tekintetében. 2022-ben a vízkitermelés kritikus szintet ért el, ami a megújuló vízkészletek súlyos túlhasználatát tükrözi. A mezőgazdaság, amely az ország vízfogyasztásának 88 %-át teszi ki, az elavult öntözéssel és a víztakarékos technológiák korlátozott alkalmazásával súlyosbítja a problémát. Ciprusnak jelentős hiányosságokkal kell szembenéznie a vízinfrastruktúrába történő beruházások terén, főleg az ivóvíz és a szennyvízkezelés terén. A körforgásos gazdaságra vonatkozó, 2021–2027-es cselekvési terv, valamint a helyreállítási és rezilienciaépítési terv keretében tett erőfeszítések ellenére a körforgásos anyagfelhasználási arány és az erőforrás-termelékenység még mindig az uniós átlag alatt van. Ciprus 2022-ben a kommunális hulladéknak mindössze 15 %-át, a csomagolási hulladéknak pedig 70 %-át hasznosította újra, miközben az EU-ban egy főre vetítve a legtöbb élelmiszer-hulladékot és átlagon felüli mennyiségű kommunális hulladékot termel. A helyreállítási és rezilienciaépítési terv szerinti hulladéklerakási díj megfelelő végrehajtás esetén javíthatja a hulladékgazdálkodást.

(32) Ciprus egyre inkább ki van téve az éghajlati kockázatoknak, többek között az erdőtüzeknek, a rendszertelen csapadéknak, az aszályoknak és a viharoknak. A tervezett beruházások ellenére Ciprus éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra fordítható forrásai az uniós átlagokhoz képest elmaradnak. A nemzeti alkalmazkodási stratégia célja a reziliencia növelése, a fenntartható vízgazdálkodásra és a partvédelemre összpontosítva, de a megközelítés nagyrészt továbbra sem kötelező erejű. Az irányítás megerősítése, valamint a minisztériumok és a helyi hatóságok közötti együttműködés fokozása kritikus lépés az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések hatékony végrehajtásához, valamint ahhoz, hogy Ciprus javítsa az éghajlatváltozással szembeni rezilienciáját és jobban igazodjon az uniós normákhoz.

(33) Ciprus foglalkoztatási teljesítménye erős volt, de a munkaerő- és szakemberhiány egyre inkább korlátozza a gazdasági fejlődést. Az olyan kulcsfontosságú ágazatok, mint az építőipar, az energia, az egészségügy, a mezőgazdaság és a vendéglátás akut munkaerőhiánnyal küzdenek, amit tovább súlyosbít a strukturális munkaerőhiány és a munkaerő kihasználatlansága. Emellett a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya (12,9 %) még mindig meghaladja az uniós átlagot, különösen a fiatal nők esetében. Cipruson az alapkészségek elsajátítása is jelentősen csökken a fiatalok körében – 2018 óta a legnagyobb mértékben nőtt az alulteljesítés az EU-ban – az olyan tényezők miatt, mint a kisgyermekkori nevelésben való korlátozott részvétel, a szakpolitikák hiányos végrehajtása és az iskolai autonómia alacsony szintje. Ez az átképzési erőfeszítések komoly akadályát jelenti. A középfokú szakképzésben való részvétel aránya továbbra is korlátozott, míg a munkaalapú tanulási lehetőségek és a munkaerőpiaci igényekhez való igazodás nem elégségesek. A TTMM-területekre beiratkozott diákok aránya a legalacsonyabb az EU-ban, ami hozzájárul a zöld és a digitális átállás szempontjából kritikus területeken tapasztalható tartós munkaerőhiányhoz. Emellett a munkaképes korú népesség digitális készségei még mindig alacsonyak, különösen a kiszolgáltatott csoportok körében, és jelentősen csökkent a felnőttek tanulásban való részvétele. Folyamatban vannak a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az Európai Szociális Alap Plusz által támogatott

reformok – például az egyéni tanulási számlák, az e-készségekkel kapcsolatos programok és a tantervek frissítése –, de ezek teljes hatása még nem érvényesül.

(34) Az idősek továbbra is korlátozott mértékben férnek hozzá a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokhoz, a közkiadások pedig az EU-ban a legalacsonyabbak közé tartoznak. Az EU-ban az egyik legmagasabb, 34,3 % azoknak a 65 évnél idősebbeknek az aránya, akik a testápolás vagy a háztartási tevékenységek terén jelentkező súlyos nehézségek miatt tartós ápolásra-gondozásra szorulnak. A 65 éves és annál idősebb népesség növekvő aránya az elkövetkező években még nagyobb keresletet fog eredményezni a tartós ápolás-gondozás iránt. A hozzáférés kihívásait súlyosbítja a munkaerőhiány, amelyet az alacsony bérek és a kollektív tárgyalások kis mértékű elterjedtsége okoz. A szolgáltatások rendelkezésre állásának, hozzáférhetőségének és minőségének javítása érdekében Ciprus bevezethetne egy olyan integrált tartós ápolási-gondozási modellt, amely a tartós ápolás-gondozás valamennyi formájára kiterjedő szilárd minőségbiztosítási mechanizmust foglalna magában.

(35) Az euroövezeti tagállamok gazdaságai közötti szoros összefonódásokra és a gazdasági és monetáris unió működéséhez való együttes hozzájárulásukra tekintettel a Tanács 2025-ben azt ajánlotta, hogy az euroövezeti tagállamok tegyenek intézkedéseket – többek között helyreállítási és rezilienciaépítési terveik keretében – az euroövezet gazdaságpolitikájáról szóló 2025. évi ajánlás végrehajtása érdekében. Ciprus esetében a 2., 3. és 5. ajánlás hozzájárul a versenyképességre vonatkozó első euroövezeti ajánlás végrehajtásához, a 4. és 5. ajánlás a rezilienciáról szóló második euroövezeti ajánlás végrehajtásához, az 1. ajánlás pedig a 2025. évi ajánlásban meghatározott, a makrogazdasági és pénzügyi stabilitásra vonatkozó harmadik euroövezeti ajánlás végrehajtásához,

AJÁNLJA, hogy Ciprus 2025-ben és 2026-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Az Európai Tanács 2025. március 6-i következtetéseivel összhangban növelje a védelmi kiadásokat és erősítse az általános védelmi készültséget. Biztosítsa, hogy a nettó kiadások megfeleljenek a Tanács által 2025. január 21-én ajánlott pályának.

2. Tekintettel az (EU) 2021/241 rendelet szerinti reformok és beruházások időszerű végrehajtására alkalmazandó határidőkre, gyorsítsa fel a REPowerEU-fejezetet is magában foglaló helyreállítási és rezilienciaépítési terv végrehajtását. Gyorsítsa fel a kohéziós politikai program (ERFA, IÁA, ESZA+, KA) végrehajtását, adott esetben építve a félidős felülvizsgálat által kínált lehetőségekre. A versenyképesség javítása érdekében optimálisan vegye igénybe az uniós eszközöket, többek között az InvestEU és a Stratégiai Technológiák Európai Platformja által biztosított lehetőségeket.

3. Erősítse meg a kutatást és az innovációt, valamint a kutatási eredmények kereskedelmi hasznosítását az állami és magán K+F-beruházások ösztönzésével, a kutatás és a vállalkozások közötti szinergiák fokozásával, valamint egy folyamatos, hosszú távú kutatási és innovációs stratégia elfogadásával, amely be- és kimeneti mutatókat, valamint többéves finanszírozást is magában foglal. Segítse elő a gazdaság diverzifikációját és a további termelőberuházásokat alternatív megtakarítási és befektetési eszközök elérhetővé tételével, a pénzügyi jártasság növelésével, a tőkepiacokon való részvétel megkönnyítésével és a vállalkozások nem banki finanszírozási lehetőségekhez való hozzáférésének javításával. Egyszerűsítse a szabályozást, fejlessze a szabályozási eszközöket és csökkentse az adminisztratív terheket, különösen a beruházások és az új vállalkozások alapítására vonatkozó

engedélyezési eljárások javítására összpontosítva. Javítsa az állami tulajdonú vállalatok irányítását – beleértve az igazgatótanácsok érdemeken alapuló kinevezését, a tulajdonosi politikát és a teljesítményalapú irányítást – azáltal, hogy összehangolja azt a legjobb nemzetközi gyakorlatokkal.

4. Csökkentse a fosszilis tüzelőanyagoktól való általános függőséget és diverzifikálja tovább az energiaellátást, különösen a szomszédos országokkal való energiahálózati összeköttetések fejlesztésével, az energiahatékonyság finanszírozásának növelésével, a fenntartható közlekedés előmozdításával, valamint a villamosenergia-hálózat és az energiatároló létesítmények korszerűsítésével, hogy egyre nagyobb arányban lehessen megújuló energiát használni. Kezelje az energiaszegénységet. Fokozza a víz-, szennyvíz- és hulladékgazdálkodási infrastruktúrába történő beruházásokat, mozdítsa elő a fenntartható vízhasználati gyakorlatokat, és erősítse meg a hulladékkeletkezés megelőzésére, valamint a települési és csomagolási hulladék szelektív gyűjtésének javítására irányuló erőfeszítéseket. Javítsa az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó intézkedések végrehajtását, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást szabályozó intézményi keret javítására összpontosítva.

5. Kezelje a munkaerőhiányt és a strukturális munkaerőhiányt a fiatalok munkaerőpiaci részvételének erősítésével, a szakképzés kapacitásának és vonzerejének további növelésével, valamint a felnőttkori tanulás előmozdításával. Fokozza a zöld és digitális készségek megerősítésére irányuló szakpolitikai erőfeszítéseket. Növelje tovább a kisgyermekkori nevelésben és gondozásban való részvételi arányt, javítsa az alapkészségeket, és növelje a diákok részvételét a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) terén. Javítsa a tartós ápolási-gondozási szolgáltatások rendelkezésre állását és hozzáférhetőségét egy modern, megfelelően finanszírozott, integrált hosszú távú gondozási modell bevezetésével.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök